

1. Shrnutí

- Hrubý domácí produkt (HDP) se v roce 2019 zvýšil o 2,5 %¹. Ve 4. čtvrtletí meziroční tempo růstu HDP výrazněji zpomalilo a dostalo se na 2,0 %. Po celý rok růst HDP stabilně a silně podporovala domácí spotřeba, která se ve 4. čtvrtletí meziročně zvýšila o 2,8 %. Naopak bilance zahraničního obchodu, která růst HDP silně podpořila ve 2. a 3. čtvrtletí, v závěru roku zaznamenala propad. Ve 4. čtvrtletí došlo k oživení dynamiky investiční aktivity. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu se meziročně zvýšily o 4,6 % a mezičtvrtletně o 4,1 %.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) se v roce 2019 zvýšila o 2,4 %, ve 4. čtvrtletí její meziroční tempo zvolnilo na 1,8 %. Meziroční růst HPH byl loni ze čtyř pětín tažen sektorem služeb, v němž pokračoval dynamický rozvoj informačních a komunikačních činností (7,6 %). Na oživení z roku 2018 navázalo za podpory eurofondů stavebnictví (3,4 %). Naopak oslabená zahraniční poptávka srazila HPH v průmyslu na šestileté minimum (0,7 %). Pozitivní důvěra spotřebitelů se odrazila ve svižném 4,8% růstu maloobchodních tržeb, pátém nejvyšším mezi státy EU.
- Přebytek bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami loni dosáhl 345,7 mld. korun². Zvýšil se přebytek obchodu se zbožím, ale propad u služeb vedl k tomu, že bilance zahraničního obchodu loni příliš nepřispěla k celkovému růstu HDP. Příznivý vývoj ve 2. a 3. kvartálu totiž efektivně vynuloval propad v závěru roku. K růstu přebytku obchodu se zbožím přispěla zejména motorová vozidla, kde se kladné saldo zvýšilo. Pozitivně ovlivnilo výsledné saldo i zlepšení existujícího deficitu obchodu s ropou a zemním plynem.
- Cenová hladina podle deflátoru HDP v roce 2019 vzrostla o 3,5 %, zejména pod vlivem cen spotřebních statků. Index spotřebitelských cen se loni zvýšil o 2,8 %, nejvíce za posledních sedm let. Nejvíce k tomu přispěly ceny bydlení a energií, následované potravinami a nealkoholickými nápoji. Ve 4. čtvrtletí meziroční přírůstek spotřebitelských cen činil 3,0 %. Silná zůstala dynamika v případě cen bydlení a energií (5,0 %), ale zrychlil i růst cen potravin (4,3 %). Vývoj v Česku byl v protikladu s průměrným růstem spotřebitelských cen v EU, který se ve 2. pololetí ustálil na mírných 1,3 %. Meziroční růst cen výrobců v průběhu roku zpomaloval a ve 4. čtvrtletí navýšení dosáhlo 1,3 %.
- Meziroční růst celkové zaměstnanosti³ v roce 2019 dosáhl 0,7 %, ve 4. čtvrtletí ale zejména vlivem exportních oborů již jen stagnoval. V některých odvětvích nedostatek pracovní síly stále představoval významnou bariéru růstu (zejména ve stavebnictví). Obecná míra nezaměstnanosti doznala během loňského roku jen minimálních změn. V prosinci 2019 čítala 1,8 % u mužů a 2,3 % u žen. Průměrná hrubá nominální měsíční mzda loni vzrostla o 7,1 % (na 34 125 korun). Šlo o druhé nejvyšší meziroční tempo za posledních jedenáct let. Relativně nejvíce vzrostly, již druhým rokem v řadě, průměrné výdělků ve vzdělávání.
- Nastavení základních měnověpolitických sazeb se loni změnilo jen jednou, a to při květnovém zvýšení. Od ledna do září rostly průměrné úrokové sazby na vkladech s dohodnutou splatností pro domácnosti, ve 4. čtvrtletí ale došlo k mírnému poklesu. Domácnostem však klesaly náklady na úvěry – spotřebitelské i úvěry na bydlení. Růst objemu úvěrů na bydlení ale od začátku roku zpomaloval.
- Deficit státního rozpočtu (SR) za rok 2019 činil 28,5 mld. korun. Za prohloubením salda oproti roku 2018 stály loni především svižný růst běžných i investičních výdajů a dále i mírné zpomalení dynamiky výběru některých váhově významných daní vlivem zvolnění hospodářského růstu. Na meziročním růstu příjmů SR o 8,5 % se loni projevil silnější příliv prostředků z rozpočtu EU, plánovaný jednorázový převod z privatizačního účtu i vyšší příjmy z prodeje emisních povolenek. Třetinou přispěl k vyšším celkovým příjmům i výběr pojistného na sociální zabezpečení, jen nepatrně menší roli měly daňové příjmy. Běžné výdaje SR posílily loni meziročně o desetinu, zejména kvůli vyšším výdajům na sociální dávky i růstu výdajů na regionální školství a platů na úrovni organizačních složek státu. Saldo hospodaření sektoru vládních institucí zůstalo čtvrtým rokem v řadě kladné, výše přebytku se ale loni ztenčila na 0,3 % HDP. Míra zadlužení dosahovala na konci roku 2019 úrovně 30,8 % HDP, meziročně klesla o 1,8 p. b.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² V pojetí národních účtů.

³ Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

